

тування з органами державної влади та самоврядування будують на основі податків, податкових пільг, встановлених нормативів, спільних програм захисту навколишнього природного середовища, здійснення узгоджених заходів з метою ліквідації стихійного лиха чи аварії, об'єднання бюджетів різних рівнів для будівництва об'єктів транспорту; – відносили підприємств різних видів транспорту визначаються кодексами (статутами) окремих видів транспорту та укладеними на їх основі вузловими угодами; – координацію діяльності всіх видів транспорту здійснює Міністерство інфраструктури України; – існують різноманітні форми власності на майно підприємств транспорту; – обов'язковий соціальний захист та страхування працівників підприємств транспорту; – транспортні засоби повинні відповідати вимогам безпеки, охорони праці та екології, держаним стандартам та мати відповідний сертифікат; – безпека у роботі транспорту; – охорона вантажів та об'єктів транспорту; – оперативність роботи у надзвичайних ситуаціях.

Підсумовуючи розглянутий матеріал, можна стверджувати, що транспортне законодавство досить розгалужене (за видами транспорту та окремими напрямками суспільних відносин), що воно тісно пов'язане з іншими галузями законодавства (адміністративним, цивільним, господарським, земельним, екологічним тощо). Це зумовлює певні труднощі під час його систематизації.

Література

1. Закон України "Про транспорт" від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №51. – Ст.446.
2. Транспортне право України: Навч. посібник / За заг. ред. В.К. Гіжевського, Е.Ф. Демського. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.

УДК 347.463

Рассомахіна О.А.,
к.ю.н.,
Тимошенко В.Ю.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИДИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НА МОРСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

Транспортними зобов'язаннями називаються зобов'язання в перевезенні вантажів, пасажирів і багажу, і навіть інші зобов'язання з надання транспортних послуг у зв'язку із цим. Транспортні зобов'язання є важли-

вою складовою системи зобов'язань з надання цивільно-правових послуг. Зобов'язання з надання послуг, які безпосередньо впливають на проведення транспортного процесу в різних його стадіях, – це зобов'язання у сфері транспортної діяльності щодо переміщення матеріальних цінностей, пасажирів, їх багажу, експедиційного обслуговування, буксирування судів і участі плотів, що об'єднуються загальною сферою господарської діяльності й особливостями організації. Транспортне зобов'язання можна визначити як зобов'язання, з якого одну особу – перевізник (експлуатант) зобов'язується зробити на користь іншої особи – вантажовідправника, вантажоодержувача, пасажирів, власника багажу чи вантажобагажу – певні юридичні чи фактичні дії з чинення транспортних послуг, що з перевезенням, а інша людина – оплатити надані послуги у розмірі, встановленому законодавством чи угодою сторін.

Морський транспорт здійснює два види перевезень: перевезення вантажів; перевезення пасажирів та надає інші послуги згідно законодавства.

Умови морського перевезення вантажів визначаються договором. Морські перевезення для державних потреб здійснюються у порядку, встановленому чинним законодавством України. Перевізник і вантажовласник у разі необхідності здійснення систематичних перевезень вантажів можуть укладати довготермінові договори про організацію морських перевезень (так звані договори про організацію перевезень) (ст.128 КТМ).

За договором морського перевезення вантажу перевізник або фрахтівник зобов'язується перевезти доручений йому відправником вантаж з порту відправлення в порт призначення і видати його уповноваженій на одержання вантажу особі (одержувачу), а відправник або фрахтувальник зобов'язується сплатити за перевезення встановлену плату (фрахт). Договір морського перевезення вантажу повинен бути укладений у письмовій формі. Документами, що підтверджують наявність і зміст договору морського перевезення вантажу, є: 1) рейсовий чартер – якщо договір передбачає умову надання для перевезення всього судна, його частини або окремих суднових приміщень; 2) коносамент – якщо договір не передбачає умови, зазначеної в пункті 1; 3) інші письмові докази (ст.ст.133,134 КТМ).

Суть цих відносин полягає в тому, що перевізник має прийняти вантаж до перевезення та безпечно транспортувати його, відправник має подати вантаж у належній упаковці та оплатити послугу, одержувач вантажу зобов'язаний прийняти вантаж у порту призначення, інколи частина витрат за договором покладається також на одержувача вантажу.

За договором морського перевезення пасажир перевізник зобов'язується перевезти пасажирів і його каютний багаж у пункт призначення, а в разі здачі пасажиром багажу – також доставити багаж в пункт призначення і видати його уповноваженій на отримання багажу особі; пасажир повинен сплатити встановлену плату за проїзд, а при здачі багажу – і плату за провезення багажу. Доказом укладення договору морського перевезення пасажирів і сплати вартості проїзду є виданий перевізником квиток. Здача перевізнику багажу засвідчується багажною квитанцією. Пасажир за договором морського перевезення підлягає обов'язковому страхуванню від нещасного випадку відповідно до законодавства України. Сплачувана пасажиром страхова премія входить у вартість квитка (ст.ст. 184, 187, 191 КТМ). Близьким до договору перевезення пасажирів є договір морського круїзу. За договором морського круїзу одна сторона – організатор круїзу зобов'язується здійснити колективну морську подорож (круїз) за певною програмою і надати учасникові круїзу всі пов'язані з цим послуги (морське перевезення, харчування, побутове та екскурсійне обслуговування тощо), а інша сторона – учасник круїзу зобов'язується сплатити за це встановлену плату. Документом, що підтверджує наявність договору морського круїзу, є іменна путівка або інший прирівняний до неї документ, виданий організатором круїзу (ст.ст. 195, 196 КТМ).

Іншими видами послуг, що здійснюються у сфері морського транспорту є: фрахтування та лізинг суден, морське буксирування, які оформляються договорами (ст.ст. 203-206 КТМ, ст.ст. 215-217 КТМ, ст.ст. 222-238 КТМ).

Окремо на морському транспорті існують такі види зобов'язань як морське страхування та іпотека (ст.ст. 239, 240, 242, 244, 245, 250, 253 КТМ та ст.ст. 364-366, 368 КТМ).

Таким чином, до зобов'язань на морському транспорті належать зобов'язання щодо перевезення вантажів, пасажирів та багажу, а також зобов'язання щодо надання інших послуг, пов'язаних із здійсненням перевезень морським транспортом.

Література

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР//Відомості Верховної Ради України.– 1995.– №47.– Ст.349.
2. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта/ Брагинский М.И., Витрянский В.В.– Кн.4.– М.: "Статут", 2003.–1161с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ, ЯКІ ВТІЛЕНІ У ВИРОБАХ, ЩО Є СКЛАДОВИМИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Правове регулювання транспортних відносин є важливою проблемою сьогодення. До системи транспортних відносин входить широке коло відносин, змістом яких є транспортна діяльність, зокрема, окрім перевезень до них належать допоміжні транспортні відносини та самостійні майнові відносини на транспорті. Предметом транспортної діяльності є надання послуг та виконання робіт щодо перевезення пасажирів, вантажу, багажу з комерційною метою; виконання різноманітних інших функцій з використанням транспортних засобів; технічна експлуатація та ремонт; некомерційні перевезення, в тому числі експлуатація транспортних засобів в особистих цілях [3, С.16]. Але не всі правовідносини, пов'язані із транспортом, належать до транспортних правовідносин. Певну специфіку мають, зокрема, відносини щодо ремонту транспортних засобів, трудові правовідносини у даній сфері тощо. В даній публікації піднімається актуальне питання про охорону прав на промисловий зразок, втілений у виробі, який є складовою частиною транспортного засобу, у ЄС, що становить сферу відносин щодо охорони інтелектуальної власності, але має великий вплив на розвиток ринку транспортних засобів.

Відповідно до статті 3 (3) Директиви №98/71/ЄС та статті 4 (2), (3) Регламенту №6/2002, промисловий зразок, втілений у виробі, який являє собою частину складного виробу, є охороноздатним, лише якщо така частина залишається видимою в процесі звичайного використання складного виробу та якщо видимі риси цього виробу самі задовольняють вимоги новизни та індивідуального характеру. При цьому "звичайне використання" означає використання кінцевим користувачем, що не включає технічне та сервісне обслуговування та ремонт.

Відповідно до статті 110 Регламенту №6/2002 охорона не надається промисловим зразкам компонентів складних виробів, що використовуються у значенні статті 19 (1) Регламенту, з метою ремонту такого складного виробу для відновлення його первісного зовнішнього вигляду.